

Sectorul Educație

Învățământul profesional (2018)*

I. Învățământul profesional tehnic

1. Accesul la învățământul profesional tehnic. Analiză statistică

Sistemul de învățământ profesional tehnic este constituit din 89 de instituții de învățământ, inclusiv 13 centre de excelență, 34 de colegii și 42 de școli profesionale. În învățământul profesional tehnic își fac studiile 44,3 mii elevi, din care (cu 4,8% mai puțin comparativ cu anul de studii 2017-2018), inclusiv 13,0 mii – în centre de excelență, 17,4 mii – în colegii și 13,9 mii – în școli profesionale. Activitatea educațională și de instruire din învățământul profesional tehnic este asigurată de 4,1 mii cadre didactice (Tabelul nr.1).

Tabelul nr.1. Indicatorii principali în învățământul profesional tehnic, pe tipuri de instituții

	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Instituții de învățământ profesional tehnic, inclusiv:	118	114	112	106	92	86	86	89
Total, elevi	51762	50306	47499	47318	46526	48791	46586	44348
Total, cadre didactice	4743	4722	4619	4513	4227	4110	4201	4069
Școli profesionale	70	67	67	61	46	43	43	42
Elevi	20.320	19.581	18.248	17.508	15.417	17.228	15.436	13932
Cadre didactice	2.200	2.171	2.144	2.096	1.782	1.709	1.692	1582
Colegii	48	47	45	45	42	32	32	34
Elevi	31.442	30.725	29.251	29.810	24.641	17.188	17.364	17379
Cadre didactice	2.543	2.551	2.475	2.417	2.040	1.383	1.485	1465
Centre de excelență	–	–	–	–	4	11	11	13
Elevi	–	–	–	–	6.468	14.375	13.786	13037
Cadre didactice	–	–	–	–	405	1.018	1.024	1022

1.1. Învățământ profesional tehnic secundar

La începutul anului de studii 2018-2019, în învățământul profesional tehnic secundar erau înscriși 15,3 mii elevi sau cu 9,7% mai puțin față de anul de studii precedent (Tabelul nr. 2). Distribuția pe programe de studii arată că 50,7% dintre elevi studiază o meserie (cu durata de studii 2 ani), 40,3% – două meserii conexe (3 ani), 8,5% au manifestat interes pentru învățământul dual (1-2 ani), iar 0,5% – o meserie (cu durata de studii 1 an). Comparativ cu

anul de studii 2017-2018, este evidentă descreșterea numărului de elevi la programele de instruire de 2 ani (cu 18,8%), mai puțin la programele de instruire de 3 ani (cu 6,3%), totodată, fiind în creștere (de 2 ori) numărul elevilor în învățământul dual.

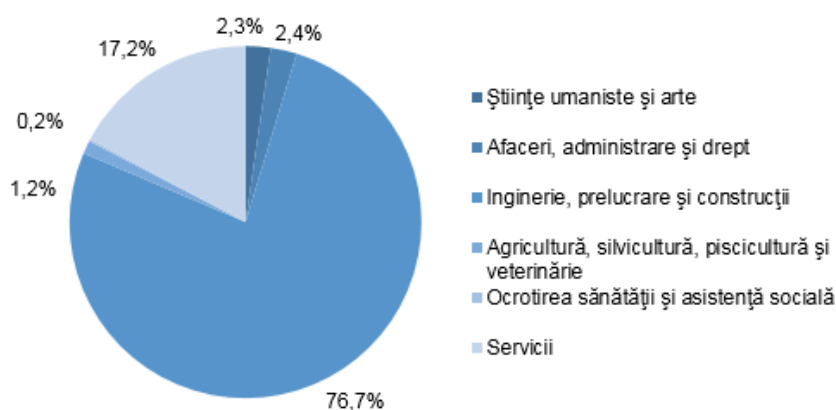
Tabelul 2. Numărul de elevi în învățământul profesional tehnic secundar

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2017-2018	2017-2018	2018-2019
Numărul de elevi	19.581	18.248	17.508	16.098	18.980	16.948	15.306
Elevi la 10000 locuitori	55	51	49	45	53	48	43
Înmatriculați	11.890	11.238	10.940	9.367	8.261	7.905	7.746
Absolvenți	10.424	10.380	9.664	9.220	3.584	7.585	7.054
Absolvenți la 10000 locuitori	29	29	27	26	10	21	20

Înmatricularea. În anul de studii 2018/19, au fost înmatriculate 7,7 mii persoane sau cu 2,0% mai puțin față de anul de studii precedent. Din totalul elevilor înmatriculați, 97,3% au studii gimnaziale, peste trei pătrimi din aceștia (76,8%) fiind absolvenți ai anului 2018. Ca și în anii precedenți, ponderea elevilor înmatriculați la studii cu finanțare bugetară a fost majoritară (94,3%).

În baza studiilor gimnaziale au fost înmatriculați 4,0 mii elevi pentru instruirea într-o meserie (din care 92,4% cu finanțare bugetară) și 2,5 mii la meserii conexe (din care 95,7% cu finanțare bugetară). Totodată, numărul elevilor înmatriculați pentru instruirea într-o meserie este în scădere cu 15,6% față de anul de studii 2017/18, iar a celor înmatriculați la meserii conexe a crescut cu 7,7%. Promovarea învățământului dual are ca rezultat un număr mai mare de elevi-ucenici înmatriculați – 1,1 mii persoane față de 0,6 mii în anul de studii 2017/18, iar persoanele cu studii medii de cultură generală sau liceale care au ales acest nivel educațional numără 0,1 mii. În **Figura nr.1** este prezentată structura elevilor înmatriculați pe domenii generale (2018-2019).

Figura 1. Structura elevilor înmatriculați în învățământul profesional tehnic secundar pe domenii generale, în anul de studii 2018/19

Absolvenți. În anul 2018 numărul de absolvenți a constituit 7,1 mii persoane, prezentând o scădere cu 7,0% comparativ cu anul precedent. Din total absolvenți, 10,2% au obținut calificarea bucătar, 9,0% – operator pentru suport tehnic al calculatoarelor, 8,7% – mecanic auto, 8,3% – electrogazosudor-montator, 5,0% – tencuitor, 4,4% – cusător, 3,3% – cusătoreasă în industria confecțiilor, 2,6% – electromontor utilaj electric, etc.

1.2. Învățământul profesional tehnic postsecundar

La începutul anului de studii 2018-2019, numărul total de elevi din învățământul profesional tehnic postsecundar a înregistrat o ușoară descreștere, în comparație cu anul de studii precedent (cu 2,0 %), constituind 29,0 mii de elevi. 6,2 % își fac studiile în instituții private (Tabelul nr.3). Ponderea elevilor care își fac studiile în bază de contract în instituțiile publice este de 48,9 %. La acest nivel educațional ponderea fetelor este superioară celei a băieților (respectiv, 53,8% și 46,2%).

Tabelul 3. Numărul de elevi în învățământul profesional tehnic postsecundar

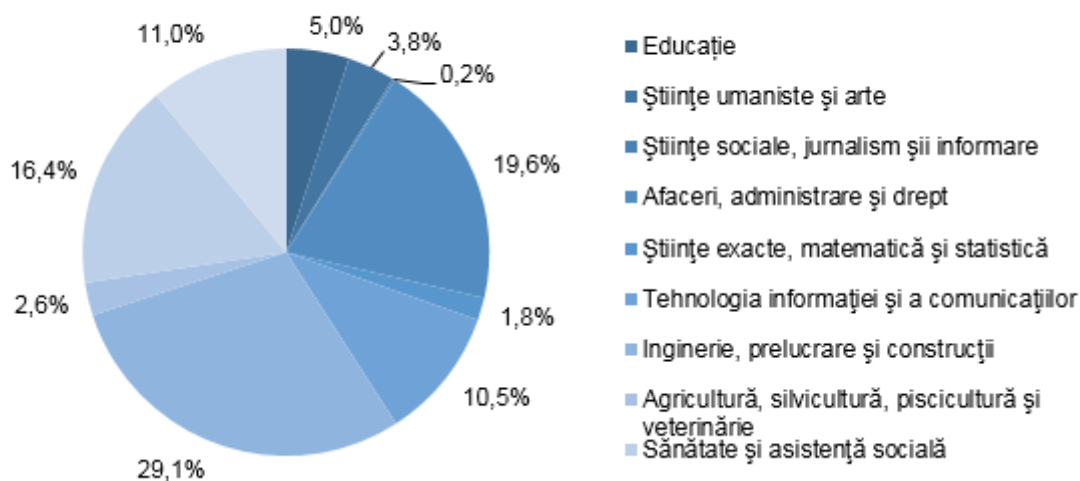
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Numărul de elevi	30.725	29.251	29.810	30.428	29.811	29.638	29.042
instituții de stat	28.766	27.600	27.993	28.592	28.067	27.970	27.180
contract	10.205	10.282	11.301	12.465	12.729	13.389	13.328
buget	18.561	17.318	16.692	16.127	15.338	14.581	13.852
instituții nestatale	1.959	1.651	1.817	1.836	1.744	1.668	1.862
Elevi la 10000 locuitori	86	82	84	86	84	84	82
Înmatriculați	8.755	8.163	9.035	8.927	8.187	8.196	8.401
instituții de stat	8.180	7.590	8.267	8.294	7.666	7.724	7.712
contract	2.988	2.969	3.760	4.001	3.718	3.932	4.039
buget	5.192	4.621	4.507	4.293	3.948	3.792	3.673
instituții nestatale	575	573	768	633	521	472	689
Absolvenți	7.426	7.443	6.484	6.252	6.789	6.367	7.025
instituții de stat	6.871	7.039	6.134	5.935	6.475	6.043	6.663
contract	2.370	2.176	1.953	2.036	2.499	2.328	2.887
buget	4.501	4.863	4.181	3.899	3.976	3.715	3.776
instituții nestatale	555	404	350	317	314	324	362
Absolvenți la 10000 locuitori	21	21	18	18	19	18	20

Înmatricularea. În anul de studii 2018-2019, au fost înmatriculate 8,4 mii persoane, dintre care 92 la sută în baza certificatului de studii gimnaziale.

În instituțiile de stat au fost înmatriculate 7,7 mii persoane, inclusiv 3,7 mii cu finanțare bugetară și 4,0 mii în bază de contract. Comparativ cu anul de studii 2017/18, numărul elevilor înmatriculați cu finanțare bugetară s-a diminuat cu 3,1%, iar a celor înmatriculați în bază de contract a crescut cu 2,7%. În același timp, s-a înregistrat o creștere de 1,4 ori a numărului elevilor înmatriculați în instituțiile nestatale (0,7 mii față de 0,5 mii în anul de studii 2017-2018).

Pe domeniile generale, cea mai mare pondere a elevilor revine domeniului inginerie, prelucrare și construcții (29,1% față de 30,7% în anul de studii 2017/18). La fel, ponderi semnificative s-au înregistrat și pentru domeniile: afaceri, administrare și drept (19,6% față de 18,6%), sănătate și asistență socială (16,4% față de 16,9%), servicii (11,0% față de 11,8%) (Fig. nr. 2).

Figura 2. Structura elevilor înmatriculați în învățământul profesional tehnic postsecundar, pe domenii generale, în anul de studii 2018/19

Absolvenți. În anul 2018, numărul absolvenților a constituit 7,0 mii persoane, cu 10 la sută mai mult față de anul precedent. Fiecare al treilea specialist a absolvit domeniul inginerie, prelucrare și construcții, totodată, fiecare al cincilea domeniul afaceri, administrare și drept, iar fiecare al șaselea domeniul sănătate și asistență socială. Din numărul total de absolvenți, 87 la sută au urmat studii liceale și cursuri de specialitate. Numărul de elevi care au promovat examenele de bacalaureat în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar în anul 2018 a constituit 2,5 mii persoane.

II. Învățământul superior

În republică activează 29 de instituții de învățământ superior, inclusiv 19 instituții publice și 10 – private. În municipiul Chișinău, activează 25 de instituții și câte 1 unitate – în municipiile Bălți, Comrat, Cahul și Taraclia (Tabelul nr.4).

Tabelul 4. Numărul de instituții și studenți în instituțiile de învățământ superior

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Instituții	34	32	31	31	30	29	29
instituții de stat	19	19	19	19	19	19	19
instituții nestatale	15	13	12	12	11	10	10
Studenți, persoane	102.458	97.285	89.529	81.669	74.726	65.543	60.608
instituții de stat	83.008	78.919	72.474	66.938	62.108	55.341	50.620
instituții nestatale	19.450	18.366	17.055	14.731	12.618	10.202	9.988
Studenți la 10 000 locuitori	288	273	252	230	210	185	171

La începutul anului de studii 2018-2019, numărul de studenți din învățământul superior a constituit 60,6 mii de persoane (cu excepția studenților străini), înregistrând o diminuare cu circa 5 mii de studenți comparativ cu anul de studii precedent. Numărul de studenți în instituțiile de stat a fost de 50,6 mii persoane, reprezentând 83,5% din totalul studenților. Comparativ cu anul de studii 2017/18 numărul de studenți s-a diminuat atât în instituțiile de stat (cu 4,7 mii persoane sau 8,5%), cât și în cele nestatale (cu 0,2 mii persoane sau 2,1%). Analiza distribuției pe sexe, indică o pondere mai mare a populației feminine (64,2%).

În medie la 10 mii locuitori revin 171 studenți din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 185 în anul de studii 2017-2018.

În instituțiile de stat în învățământul cu frecvență își fac studiile 65,4 % din numărul total de studenți, în timp ce în cele nestatale ponderea este de 53,9%. În tabelul nr. 5 este prezentată structura studenților pe programe de studii.

Tabelul nr.5. Studenți în învățământul superior, pe programe

	2017-2018				2018-2019			
	Total studenți	din care în instituții			Total studenți	din care în instituții		
		nestatale	de stat			nestatale	de stat	
			total	buget			total	buget
Total	65 543	10 202	55 341	23 260	60 608	9 988	50 620	21 883
Studii superioare de licență (Ciclul I)	49 112	8 572	40 540	14 100	45 466	8 440	37 026	13 477
Studii superioare de master (Ciclul II)	12 074	1 616	10 458	6 282	10 947	1 548	9 399	5 580
Studii superioare integrate	4 357	14	4 343	2 878	4 195	–	4 195	2 826

În anul de studii 2018-2019, la Ciclul I au fost înmatriculate 13,5 mii de persoane, iar la Ciclul II – 5,4 mii de persoane (Tabelul nr.6).

Tabelul nr.6. Evoluția înmatriculării în instituțiile de învățământ superior

	Înmatriculați				
	Total	instituții publice	din care:		instituții private
			contract	buget	
2011 - 2012	28.258	23.018	13.637	9.381	5.240
Ciclul I, medicina și farmacia	20.837	16.665	10.272	6.393	4.172
Ciclul II	7.421	6.353	3.365	2.988	1.068
2012 - 2013	28.130	23.086	12.845	10.241	5.044
Ciclul I, medicina și farmacia	20.429	16.493	9.814	6.679	3.936
Ciclul II	7.701	6.593	3.031	3.562	1.108

2013 - 2014	26.450	22.417	12.154	10.263	4.033
Ciclul I, medicina și farmacia	19.195	16.166	9.637	6.529	3.029
Ciclul II	7.255	6.251	2.517	3.734	1.004
2014 - 2015	24.378	20.501	10.694	9.807	3.877
Ciclul I, medicina și farmacia	17.104	14.305	8.274	6.031	2.799
Ciclul II	7.274	6.196	2.420	3.776	1.078
2015 - 2016	24.617	20.939	11.591	9.348	3.678
Ciclul I, medicina și farmacia	17.683	15.094	9.378	5.716	2.589
Ciclul II	6.934	5.845	2.213	3.632	1.089
2016 - 2017	22.144	18.990	9.961	9.029	3.154
Ciclul I, medicina și farmacia	15.412	13.183	7.827	5.356	2.229
Ciclul II	6.732	5.807	2.134	3.673	925
2017-2018	18.926	16.459	9.159	7.300	2.467
Ciclul I, medicina și farmacia	13.297	11.592	7.190	4.402	1.705
Ciclul II	5.629	4.867	1.969	2.898	762
2018-2019	18.940	15.858	8.263	7.595	3.082
Ciclul I, medicina și farmacia	13.487	11.113	6.386	4.727	2.374
Ciclul II	5.453	4.745	1.877	2.868	708

Din numărul total al persoanelor înmatriculate la Ciclul I, 71,4 % sunt înmatriculate în baza studiilor liceale, iar 24,8 % – în baza studiilor profesional tehnice postsecundare.

Domeniul business, administrare și drept au atras cel mai mare număr de studenți atât în învățământul superior de master (40,3%), precum și de licență (37,2%). Un alt domeniu preferat a fost domeniul educație, în proporție de 20,1% de studenții la master și 13,5% – la licență.

Cele mai solicitate specialități: drept (12,6% din total înmatriculați), business și administrare (8,3%), contabilitate (5,3%), finanțe și bănci (4,6%), marketing și logistică (4,0%), medicină (3,6%), tehnologia informației (3,1%), turism și agrement (3,0).

În anul 2018, au absolvit Ciclul I, 11,9 mii persoane și 6,2 mii persoane – Ciclul II. (Tabelul nr.7).

Tabelul nr.7. Absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior

	Absolvenți				
	Total	instituții publice	din care:		instituții private
			contract	buget	
2011	27.788	22.111	13.732	8.379	5.677
Ciclul I	21.948	17.132	11.269	5.863	4.816
PreBologna, medicina și farmacia	740	678	276	402	62
Ciclul II	5.100	4.301	2.187	2.114	799
2012	26.730	21.548	13.177	8.371	5.182
Ciclul I	20.132	15.922	10.483	5.439	4.210

Medicina și farmacia	694	694	171	523	–
Ciclul II	5.904	4.932	2.523	2.409	972
2013	24.848	20.105	12.521	7.584	4.743
Ciclul I	17.744	13.985	9.584	4.401	3.759
Medicina și farmacia	766	766	132	634	–
Ciclul II	6.338	5.354	2.805	2.549	984
2014	24.274	19.649	12.045	7.604	4.625
Ciclul I	17.062	13.394	9.425	3.969	3.668
Medicina și farmacia	803	803	194	609	–
Ciclul II	6.409	5.452	2.426	3.026	957
2015	23.630	18.867	11.374	7.493	4.763
Ciclul I	17.073	13.160	9.130	4.030	3.913
Medicina și farmacia	642	642	162	480	–
Ciclul II	5.915	5.065	2.082	2.983	850
2016	21.886	17.632	10.171	7.461	4.254
Ciclul I	15.141	11.767	7.809	3.958	3.374
Medicina și farmacia	643	643	228	415	–
Ciclul II	6.102	5.222	2.134	3.088	880
2017	19.943	16.228	8.816	7.412	3.715
Ciclul I	13.421	10.531	6.561	3.970	2.890
Ciclul II (inclusiv medicina și farmacia)	6.522	5.697	2.255	3.442	825
2018	18.142	14.945	7.936	7.009	3.197
Ciclul I	11.952	9.478	5.761	3.717	2.474
Ciclul II (inclusiv medicina și farmacia)	6.190	5.467	2.175	3.292	723

În instituțiile de învățământ superior activează 4,5 mii de persoane sau cu 6,1 % mai puțin comparativ cu anul de studii 2017-2018. Din totalul personalului, 2,5 mii de persoane dețin titlu științific, dintre care 86,5% de doctor în științe și 13,5% de doctor habilitat. Ponderea femeilor din numărul total de personal este de 54,7%, fiind mai superioară în cazul funcției de lector universitar (61,7%).

*Sursa BNS

Ex.: A. Bezu, consultant superior DAMEP